

Miért csökkent a helioterikus hatás?

Tudományos kutatás a Medve-tóról

Fotó: Nagy Tibor

Szerdán délelőtt a szovátai Medve-tó partján sajtótájékoztatót tartott dr. Hantz Péter biofizikus, kutatóbúvár és Fülöp Nagy János, az Ensana-csoport igazgatója. A kolozsvári tudós ismertette a Medve-tóval kapcsolatos legújabb kutatásainak eredményeit, és bemutatta azokat a tudományos-ismeretterjesztő pannókat, amelyeket a tó melletti sétányon állítottak ki. A pannók bűvárfotókon – háromnyelvű magyarázó szöveggel – mutatják be a tó élővilágát, illetve az iszapaljazatot. A sajtó nagy számban jelen levő képviselői megtudták, hogy mi a Szovátát híressé tevő helioterikus jelenség

tudományos alapja. Sőt, arra is választ kaptunk, hogy miért csökkent az elmúlt évtizedekben a tó melegebb rétegeinek hőmérséklete, és hogy lehetne ezt az – amúgy természetes – folyamatot visszafordítani. Végül a riportereknek arra is lehetőségük adódott, hogy kipróbálják a bűvárfelszerelést.

Vajda György

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Szent István-napi és új kenyér ünnep

Vasárnap, augusztus 20-án Szent István király és a keresztény magyar államalapítás emléknapján kulturális műsorral és kenyérszenteléssel ünnepelnek Marosvásárhelyen.

2.

Szent István műve példaértékű lehetne Európában

Szükségünk is van erre a történelmi megemlékezésre, mert ezerszáz éves dicső múltunk mellett a magyar nemzet egysége is megjelenik, amikor Ausztráliától a skandináv államokig, ahol csak magyarok élnek, mindenütt meglobogtatják a piros-fehér-zöld zászlót. Szét-darabolt hazánk így egyesül azon a napon ünnepi örömben.

15.

Kongó államkaszsa, végveszélybe sodort kultúra

Gazdasági szempontból bajban van az ország, olyannyira, hogy maga Marcel Ciolacu is a napokban úgy fogalmazott, hogy „a helyzet katasztrofális”. A mondat már önmagában nagyon erős, különösen egy szociáldemokrata miniszterelnök szájából.

17.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm folytatja akcióját

nyugdíjas ügyfelei számára:

50%-os kedvezménnyel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

augusztus 31-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es telefonszámot!**

Aktuális

Nadrágszíjak és játszmák

Benedek István

Gondoskodott a kormány a spórolós ötletelésével arról, hogy az idejében uborkaszépen ne fulladjon unalomba. És még messze van a cirksusz vége, ha azt is számításba vesszük, hogy az a bizonyos deficit és a vele járó baj nagyobb lesz, mint gondolták. Amiatt is, mert a hozzá nem értés és az alantas hatalmi játszmázások miatt hónapokat vesztegettek el, s az idő alatt lépni lehetett volna.

Ha visszaemlékszünk, az elemzők már a múlt év végén, amikor elkészült a költségvetés, jelezték, hogy gond lesz. Abszurdisztánban már hagyomány, hogy a költségvetésekkel gond van, de ha nem ég a ház, az illetékesek a fülük botját sem mozdítják a szakértői jelzésekre. A hagyománytól most sem tértek el, de aztán a tavasz elejére, amikor már megérkeztek az első kézzelfogható adatok is a bevételekről és a kiadásokról, már a Holdról is látszott, hogy baj van. Egy jólnevelt demokráciában ekkor úgy rúgták volna ki a pénzügyminisztert, hogy mindmáig alacsony röppályán köröznék a sztratoszféra határán, és sürgősen nekiálltak volna rendet tenni. De a miénk nem egy jólnevelt demokrácia, tehát a kormány akkori tábornoka először jól lefordta az adózó nagyvállalkozókat, hogy azért van baj, mert ők nem fizetnek időben, és arról is nyilatkozgatott, hogy vissza kéne fogni a kiadásokat. De konkrétan nem sok történt egészen a kormányfőváltásig.

(Folytatás a 3. oldalon)

Tudományos kutatás a Medve-tóról

(Folytatás az 1. oldalról)

Dr. Hantz Péter elmondta, hogy ez az ország első olyan tudományos ismeretterjesztő fényképkiallítása, amelyen bűvárfotók szerepelnek, és egy igencsak különleges világot mutatnak be. Az is premier, hogy hangradarral és bűvárművelésekkel végzett alapos vizsgálatot Erdély több érdekes tavában, köztük Szovátán, Európa legnagyobb heliotermikus tavában is. A tudós egy olyan eredményéről is beszámolt, amelyik – több évtizednyi találgatás után – magyarázatot ad arra, hogy miért csökken a tó meleg vízrétegeinek hőmérséklete, a Szovátát európai hírű fürdőhellyé tevő, úgynevezett heliotermikus hatás, és hogyan lehetne a folyamatot visszafordítani.

Dr. Hantz Péter és Fülöp Nagy János

Fotó: Vajda György

A tudományos magyarázatot a kutató egy – a tó rétegződését utánozó – élethű modellel szemléltette. Az akváriumszerű, átlátszó edény alján zöldre festett tömény sóoldat volt, amelyet egy éles, átmeneti réteg választott el a felette levő édesvíztől. A kisebb sűrűségű gyümölcsök, mint például az alma, a víz felszínén lebegtek, de például a szilva és a makk lesüllyedtek az úgynevezett haloklin rétegre, amely nem más, mint az a tartomány (lefele haladva), ahol a sókoncentráció hirtelen megnövekszik. Így a nagyobb sűrűségű szilvák és makkok is lebegni kezdenek ebben a rétegben, pedig elsüllyedtek az édesvízben.

Ennek a sókoncentráció-változásnak köszönhetően „működik” a heliotermikus jelenség. Ugyanis, lefele haladva, az egyes vízrétegek sűrűségének nőnie kell. A haloklin rétegben a víz sűrűsége erősen növekszik a sókoncentráció hirtelen növekedése miatt, ugyanakkor a sűrűséget csökkenti a napsugárzás melegítő hatása (a meleg víz kisebb sűrűségű, mint a hideg). A Medve-tó haloklin rétegében a só miatti sűrűségrövidítés „győz” a meleg miatti sűrűségcsökkenés felett. Így fordulhat elő, hogy egy melegebb, de sósabb réteg egy hidegebb, de kevésbé sós réteg alatt található.

A Medve-tó „öregedése” rejtélyének megfejtése egy biológiai alapú kutatásnak köszönhető, a tudós ennek során jött rá, hogy a rengeteg, egymásnak ellentmondó adat akkor válik értelmezhetővé, ha azt feltételezzük, hogy a haloklin réteg a tó sóvesztése miatt lefele tolódik. (A tó algáit belga, német és kínai kutatókkal közösen vizsgálja az erdélyi tudós.) S hogy ez a jelenség miben nyilvánul meg? Dr. Hantz Péter elmondta, hogy Kalecsinszky Sándor professzor, a Medve-tóról írt első tudományos jellegű cikk szerzője még azt találta, hogy a tó legmagasabb hőmérsékletű, mintegy 70-80 Celsius-fokos rétege 1,3 méter mélyen található, tehát annak idején ilyen mélységben volt a haloklin réteg. Később nagyon sok olyan le-

írás született, amelyekben a fürdőzők azt állították, hogy ha ledugták a lábukat egy kicsit mélyebbre, már égette őket a tó vize. Ma már ez sajnos nem így van, a haloklin réteg 2,7 méter mélyen található, és legmagasabb nyári hőmérséklete alig éri el a 40 fokot.

A Medve-tóba a sóhegyből eredő sós forrás vize és egy édesvízű patak folyik be, ugyanakkor az évtizedek során természetesen megnövekedett az iszapréteg vastagsága is. Míg keletkezésekor a tó mélysége mintegy 30 méter fölötti volt, addig ma a legmélyebb pontja 18 méter körül van. A tudós megállapította, hogy évente eltűnik egy kevés a haloklin rétegből, és így lefelé tolódik a nagyobb sókoncentrációval rendelkező víztömb határa,

tot lehetne beönteni „oltári óvatossággal” a haloklin réteg fölé. Azonban, mielőtt bárki is beavatkozna a tóban zajló folyamatokba, jóval pontosabb diagnózisra van szükség, hiszen egy rosszul kivitelezett beavatkozás felkavarhatná a tavat, ami nagyon súlyos következményekkel járna.

Fülöp Nagy János a jelenlegi tudományos kutatás tapasztalatait azzal egészítette ki, hogy a tó keletkezése utáni időszakban a víz közvetlen kapcsolatban volt az alján levő sósziklakkal, amelyeket fokozatosan feloldott. Az évtizedek során lerakódó iszap, a híres, gyógyító szovátai iszap viszont szigetelőréteggé hat, így a tó már nem tudja természetes úton pótolni a só-tartalmát.

A kolozsvári tudós a következőkben kitért a Székelyföld turisztikai hiányosságaira, amelyet csapatának munkája és külföldi kutatók meghívása során alkalma volt megtapasztalni. Első helyen említette az attrakciófejlesztés hiányát: ha csak nyakló nélkül szállodákat építünk, és nem eszközölünk olyan befektetéseket, amelyek a turisták szélesebb köre és több korosztály számára is vonzó programokat kínálnak a csúcsezzenon kívül is, a luxusszállodák is hoppon maradnak, mert csak a szálláshelyek miatt nem fog több turista idejönni. Pláne, ha nagyon szegényes a Székelyföld digitális jelenléte, és nem vagyunk benne nemzetközi hálózatokban. Piacunk és konkurenciánk

„Merülésre” készen

Fotó: Nagy Tibor

olyan multidiszciplináris csapatot létrehozni, amely a bemutatott felfedezés mentén részletes kutatásokat végez, tervek készítését és kivitelezhető megoldást talál a tó fiatalítására, hiszen ez nemcsak a szovátaiak érdeke kell hogy legyen, hanem országos fontosságú.

A *Népújság* arra volt kíváncsi, hogy a tudományos adatok tükrében mennyire sürgős a „fiatalítási” beavatkozás, és műszakilag kivitelezhető-e, ugyanakkor az is érdekelte tudósait, hogy miként hártottak el egy korábban felmerült veszélyhelyzetet, azt, hogy a tavat megtartó természetes gát átszakadhat.

Dr. Hantz Péter elmondta, a fiatalításhoz szükséges sómennyiség ára hozzávetőleg egymillió euró, és a beavatkozási művelet is kb. ennyibe kerülne, de mindez műszakilag megoldható. Amennyiben a

város és a turizmusfejlesztésben érdekelt országos intézmények összefognának, előteremthető a további kutatáshoz, illetve az említett fiatalításhoz szükséges pénzüsszeg is, hiszen Szovátai turizmusa a Medve-tóból él.

– Úgy gondolom, hogy a beavatkozás nem vérszesen sürgős, mert a tó nem megy tönkre, negatív emberi behatások nem érik, jól karban van tartva. A haloklin réteg szép lassan lejjebb tolódik, a heliotermia minden évben csökken egy keveset, de ez nem katasztrofális. Ha ezt a beavatkozást holnap elkezdjük, akkor az történne, hogy jövőre már jóval melegebb lenne a haloklin réteg, ha két-három év múlva kezdjük el, akkor négy év múlva élvezhetjük ennek eredményét. Ez előtt

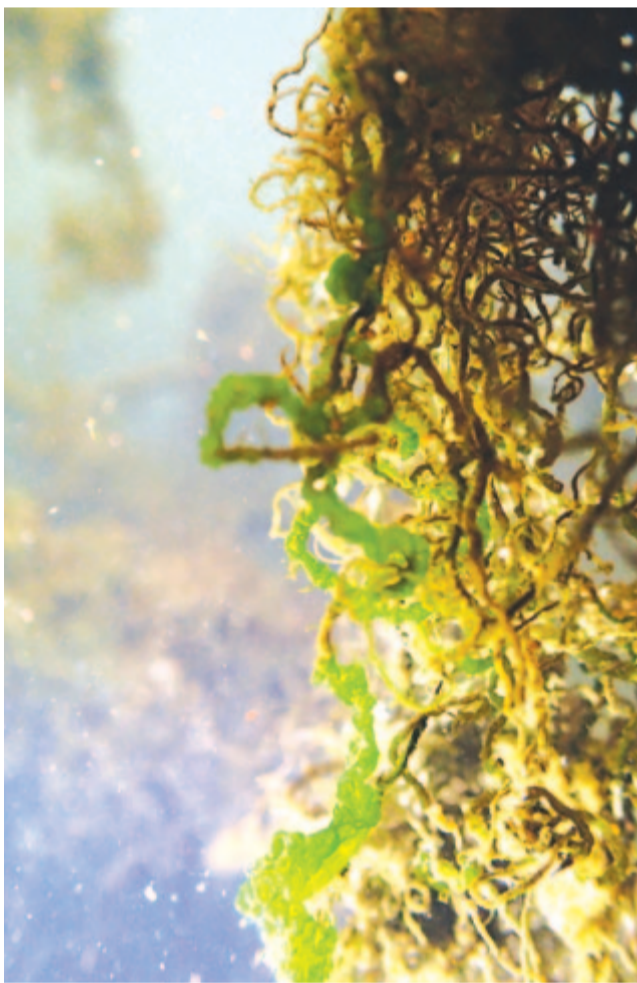
azonban mindenképpen nagyon körültekintő diagnózist kell készítenie egy interdiszciplináris csapatnak, amelyben többek között geofizikus, hidrológus, limnológus, áramlástan szakember, kutatóbúvár, technikai búvár és mikrobiológus jelenléte szükséges, és csak azután, a felügyeletükkel lehet elvégezni a fiatalítást – nyilatkozta a tudós.

A földcsuszamlás veszélyével kapcsolatosan Fülöp Nagy-János elmondta, néhány éve megerősítették a Medve-tó kifolyása körüli földsvót. 40-42 méter mély furásokat végeztek, majd a 17 furatba magas nyomáson bentonitot fecskendeztek, ami megtartja a talajt. Így elhárult annak a veszélye, hogy a gát átszakadjon, és emiatt veszélybe kerüljön a város.

Még megtudtuk, hogy a kiállítást Fülöp László Zsolt, Szovátai polgármestere kezdeményezte, és a város a tudományos kutatásokat is segítette.

A kutatásra dr. Hantz Péter nem kapott pályázati támogatást, de a munkát sok cég és magánszemély is támogatta, többek között az Ensana szállodacsoport, a budapesti Bálint Analitika cég, ahol ingyen elemezték a vízmintákat, dr. Bicsák Bertalan neurológus, a Magyar Tudományos Akadémia, a budapesti Motorpharma cég, dr. Zsigmond Barna Pál országgyűlési képviselő, dr. Somogyi Péter, az oxfordi egyetem professzora, dr. Balázi Gábor, a Stony Brook Egyetem professzora, dr. Szathmáry Eörs, az Ökológiai Kutatóközpont volt főigazgatója, a Fibervar Kft., a Hajószaradicsom Kft. és sokan mások. A tudományos munkát a kutató édesapja, dr. Hantz András, a közismert erdélyi kémia-professzor, a székelyföldi felsőfokú vegyész képzés egyik megteremtője emlékének ajánlotta.

A sajtótájékoztató végén a riporterek egy sekély medencében kipróbálhatták a bűvárfelszerelést, melynek palackjait a kolozsvári Transylvania Dive Center bocsátotta rendelkezésükre. Felejthetetlen élmény volt a víz alatt lélegezni, de megállapítottuk, hogy nem lehet könnyű dolga egy kutatóbúvárnak.

Élet a haloklin réteg alatt

Fotó: Dr. Hantz Péter

már egész Európa – fogalmazott a kutató. A munkát hátráltatta a települések közötti tömegközlekedés szinte teljes hiánya (Korondról Szovátára, Gyergyóból a Gyilkostóhoz, illetve Csíkszeredából a Szent Anna-tóhoz sem tudtak időben elérni az asszisztensek, ha nem volt autójuk), továbbá a parkolóhelyek hiánya, és nem egy esetben a sétányokon ordító zene is, ami miatt a beszélgető kutatók néha egymás hangját sem hallották. Dr. Hantz Péter külön szót tett a többnyelvű feliratok gyakori hiányát is, amelyek kihelyezésében már semmi sem akadályozza meg a vállalkozókat.

Fülöp Nagy János igazgató reményét fejezte ki, hogy sikerül egy

Haloklin réteg kísérleti szimulációja

Fotó: Dr. Hantz Péter

Színés Világ

XX. évf. 33. (872.) szám, 2023. augusztus 18., péntek

40 éve mutatták be az István, a király című rockoperát

Negyven éve, 1983. augusztus 18-án mutatták be a budapesti Városligetben a legnépszerűbb magyar rockoperát, az István, a királyt. Az MTVA Sajtóarchívumának anyaga:

A zeneszerző Szörényi Levente és a szövegíró Bródy János már a hetvenes évek óta készült egy Szent István korában játszódó zenés dráma megírására. Közös művük alapjául Boldizsár Miklós Ezredforduló című drámáját választották. A rockopera négy jól elkülöníthető részben – Az örökség, Esztergom, Koppány vezér, István, a király – dolgozza fel a Géza fejedelem halála utáni időszakot, István és Koppány hatalmi harcát.

Az István, a király eredetileg filmnek készült, Nemeskürty István, a Mafilm Budapest Stúdió akkori vezetőjének megrendelésére, Koltay Gábor rendezésében. A koreográfus Novák Ferenc volt, a címszerepet Pelsőczy László játszotta (Varga Miklós énekehangjával), Koppányt Vikidál Gyula, Saroltot Berek Kati, Rékát (Sebestyén Márta énekehangjával) Kovács Ottília alakította. A városligeti bemutatót csak nyilvános forgatásnak szánták, de a hatalmas érdeklődés miatt ez lett az elsődleges produkció.

A nagyszabású művet első alkalommal 1983. augusztus 18-án, a városligeti szánkózódombon mutatták be. Az előadás óriási siker volt, a végén elhangzó Himnusz után harminc percen át tapsolt a közönség – ez volt a Kádár-rendszer legnagyobb kulturális

tömegdemonstrációja. István és Koppány konfliktusa felölelte a pogány-keresztény, a hős-áldozat, az ősi-új, a függetlenség-idegen hódoltság ellentéteket, amelyeket mindenki a maga ízlése, ismerete és világnézete szerint értelmezhetett. A politika részben támogatta, részben tűrte a darabot, kicsit talán meg is riadt tőle, de tiltani már nem merte.

Egy előadást terveztek, aztán még hatszor megismételték, több mint százezer ember látta a Városligetben az István, a királyt. A bemutató helyszíne ekkor kapta a Királydomb nevet, később hivatalosan is. A Koltay Gábor vezette filmes stáb négy előadásán dolgozott, az 1984-ben bemutatott István, a király filmet többmillióan látták a mozikban. Lemezen is kiadták, zenéje ötvözte a populáris zene, a népzene és az egyházi gregorián zene elemeit, zenei stílusa az első ilyen volt a magyar zenés színház történetében. A darab műfajilag is megújulást hozott: megtörte a rock- és a popzene képviselőivel szembeni, a hagyományos színházi gyakorlatban bevett ellenállást. Ezt fejezte ki a szereposztás is: Pelsőczy László, Berek Kati, Sára Bernadett, Hűvösvölgyi Ildikó, Balázs Péter, Balázsovits Lajos színészek mellett rockénekesek is főszerepet kaptak: Varga Miklós, Vikidál Gyula, Nagy Feró, Deák „Bill” Gyula, közülük akkor többen „lázadóknak” számítottak.

Az ősbemutatót követően megkezdődött az István, a király immár negyven éve tartó si-

kersorozata. A következő évben a Szegedi Szabadtéri Játékok keretében került ismét bemutatásra, óriási sikerrel. Első közhízi bemutatója 1986-ban volt, a Nemzeti Színház tűzte műsorára Kerényi Imre rendezésében, majd 2000-ben ugyanott Iglódi István rendezte újra a darabot megújult szereplőgárdával.

Amikor 1990-ben bekövetkezett a rendszerváltás, Budapest legtöbb nézőt befogadó helyén, a Népstadionban került ismét színre, akkor már Varga Miklóssal István szerepében. 1992-ben a sevillai világkiállításon mutatták be, itt Saroltot Kovács Kati játszotta. A következő, 1995-ös margitszigeti előadás Koppányt Földes Tamás és Sasvári Sándor alakította kettős szereposztásban.

Húsz évvel az ősbemutató után, 2003-ban mutatták be először Erdélyben, Csíksomlyón 350 ezer néző előtt. A táncjeleneteket a Honvéd Táncszínház, a sepsiszentgyörgyi Háromszék Együttes és a csíkszeredai Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes táncművészeiből verbuvált csapat mutatta be. A két főszerepben ismét Varga Miklóst és Vikidál Gyulát láthatta a közönség. 2008-ban a Papp László Budapest Sportarénaiban tartott negyedszázados jubileumi a díszelőadás szereplőit az előző évben megrendezett tévéműsor, A Társulat című dalverseny résztvevői közül válogatták ki, István szerepét Feké Pál nyerte el.

2013-ban, az ősbemutató harmincadik évfordulóján Alföldi Róbert rendezésében mu-

tatták be a Szegedi Szabadtéri Színpadon, a szokásos kettő helyett három alkalommal, majd a budapesti Papp László Sportarénaiban. A főszerepet ismét Feké Pál, Koppányt Stohl András alakította. Az 1983-as bemutató helyszínén, a városligeti Királydombon 2015-ben láthatta ismét a közönség a rockoperát Novák Péter rendezésében, amelyben Feké Pál most nem Istvánt, hanem Koppányt alakította. 2018-ban a Budapesti Operettszínházban Székely Kriszta személyében először vitte színpadra női rendező a darabot. Szörényi Levente 75. születésnapja alkalmából 2020-ban az István, a király szimfonikus operaváltozatát mutatták be a budapesti Erkel Színházban. A darab partitúráját Gyöngyösi Levente zeneszerző készítette és Szinetár Miklós vitte színre.

A negyvenéves jubileum alkalmából 2023. augusztus 19-én a Papp László Budapest Sportarénaiban dupla előadásban mutatják be a rockoperát. A Novák Péter rendezte interaktív előadásban a közönség először vehet részt István és Koppány harcában, kék és piros csapatba különülve. A grandiózus produkció három részből álló, közel ezer négyzetméteres színpadon játszódik, közreműködik a Magyar Állami Operaház Gyermekkara, egy százhusz fős tánckar és egy hatfős rockzenekar. István királyt Koltai-Nagy Balázs, Saroltot Schell Judit, Gizellát Horányi Juli, Koppányt Baricz Gergő, Rékát Herczku Ágnes alakítja.

István, a király rockoperafilm az Erdély TV-ben

Augusztus 20-án 20 órától vetíti az István, a király 1983-as bemutatójának felújított filmfelvételét az Erdély TV.

Talán nincs olyan magyarul beszélő földi, aki ne ismerné az István, a királyt összes vagy legalább egy dalát. Nekünk, erdélyieknek pedig a rendszerváltás utáni egyik legmeghatározóbb kollektív kulturális élményünk a 2003-as csíksomlyói előadás. Augusztus 20-án este 8 órakor az Erdély TV a Nemzeti Filmintézet – Filmarchívummal együttműködve műsorra tűzi az István, a király 1983-as bemutatójának felújított filmfelvételét, amelyet Koltay Gábor rendezett sajátos vizuális effektekkel, animált betétekkel, a zenével együtt lüktető vágásokkal. Bródy János és Szörényi Levente a nyolcvanas évek populáris könnyűzenei stílusában írták meg a zeneszámokat, és a főszerepeket népszerű színészekre, illetve pop- és rocksztárokra osztották.

Olyan ismert zenészek és színészek tűnnek fel a képernyőn, mint Vikidál Gyula, Deák-Bill Gyula, Nagy Feró, Berek Kati és Pelsőczy László.

A természet kalendáriuma (DLXXVIII.)

Kiss Székely Zoltán

Augusztus. Napfényes délután.
Úton mentem – mint rendesen – sietve,
s egy útszéli bokor rámkialtott.
Szinte megtorpantam az üzenetre.

Hiszen zöldellő körül a fű, a lomb,
amerre néztem, mindenféle nyár volt.
Egyetlen kis bokor gyűlt tűzpirosra,
és üzenete a szemembe lángolt.

Csak azt mondta: „Megint egy nyár oda!
Valami elmúlt visszahozhatatlan”.
A nagy versenyben a tűnő idővel
– vádolt a szívem: – megint lemaradtam!

Ó, múltó évek, eltűnő nyarak!
Tovaszálltok nagy hirtelen felettem.
Nem marad tartozás mögöttemek.
Én adós voltam... még adósabb lettem.

Lángolt a hír: „Megint egy nyár oda!
Valami elmúlt visszahozhatatlan!
Az életemből megint egy darab
tűnő percekben, elfutó nyarakban!”...

Ahogy **Túrmezei Erzsébet** a *Megint egy nyár* című versében, engem is megérintett már a múltó nyár lehelete. Ebbe a még nyárba indulok heti sétámra, kedves Olvasóm. Örülnek, ha velem tartanak.

89 éve, 1934. augusztus 18-án repült fel először a sztratoszférába ember. **Auguste Antoine Piccard** fizikus a kozmikus sugárzást tanulmányozta, s olyan léggömböt tervezett, melynek légmentesen záródó, túlnyomásos gömbfűlkéje lehetővé tette a nagy magasságba történő emelkedést emberrel. E napon 15781 m-re jutott. 1953-ban szintén elsőként hódította meg a tengerek mélyét. 3150 méter mélyre merült a Tírrén-tengerben az általa kifejlesztett mélytengeri eszközzel, a batiszkaffal. Kísérleteiben ikertestvére, Jean és fia, Jacques is részt vettek. Még halála előtt megérte, hogy fia, **Jacques Piccard** 1960-ban lejutott a Marianna-árok mélyére. Unokája, **Bertrand Piccard** 1999-ben elsőként került meg hőlégballonnal a Földet.

Az 1960-as nagy kaland fényképei örökre recehártámba égetek.

Fényképek. 184 évvel ezelőtt, 1839. augusztus 19-én a francia kormány közkinccsé tette a fényképezést mint képalakító találmányt. Hol tartunk ma már a képrögzítésben!? Lett légyen az mélytengeri, avagy távoli csillagvilágok képe.

Maradjunk mi földközben. Kínálja magát a sok nyárvégi fényképtéma.

Az erdőszél most kezdi ontani gyümölcseit: a málna s a szamóca után érik már az áfonya és a szeder is.

Te szürke ágú, szép gyalogszeder,
egy fűrtödet, no, nyújtsd felém.

Federico Garcia Lorca a *Szürke-ágú gyalogszeder*hez írott verse – **Nemes Nagy Ágnes** fordítása – csalókan, e természeti képpel indul. Jomagam is, sétáim során, megállok egy-egy szederbokornál, s vállalva a karmolásokat, megszedem gyümölcsét. Ám ez a pajzán vers másról (is) szól:

Vér s tüske. Jer, szívemre, jer,
hogya szeretsz, szeretlek én.

Árnyékos, zöld gyümölcsödet
szép vadszeder, a számra tedd.

Félhomályban ölelve hosszan,
megölellek tövisbozótban.

Elmégy, szeder? Hová, miért?
Amit nem adsz: szerelemért.

A Várnász szerzőjét 87 évvel ezelőtt, 1936. augusztus 19-én gyilkolták meg a spanyol polgárháborúban a falangisták. Térjünk vissza így, az aratás vége felé a természetbe!

Kék éjeken megyek majd, vad-csapásokon,
szálkás búzakalászkok serege kísér:
A rét: langy üdeség – suhogok álmodón
s hagyom: lengő hajam mossa a nyári szél.

Arthur Rimbaud *Érzelem* című verse is, lám, elkanyarodik a természettől, elbűvölve a boldog szerelem felé:

Ajkam meg nem nyílik s lelkemben nem fogan
egy gondolat sem, csak viharzó szerelem
s a Természettől elbűvölve, boldogan
bolyongok, mintha egy Asszony lenne velem.

E gyönyörű pár sor fordítója, **Képes Géza** költő, a *Magvető Könyvkiadó* egyik megalapítója és igazgatója 34 éve, 1989. augusztus 19-én lépett rá az örök búzamezőre.

Néhány évvel ezelőtt a *Nemzetközi Állatjogi Társaság* kezdeményezte, hogy augusztus harmadik szombatja legyen a *hontalan állatok világnapja*. 1992 óta ezen a napon emlékezünk meg azokról a „háziállatokról”, amelyek gazda nélkül, ám mégis közvetlen környezetünkben élnek mindennapjaikat. Az állatvédők célja, hogy évente egyszer hangsúlyozottan hívják fel a figyelmet a gazda nélküli, kóbor állatok helyzetére. Egy részük eleve az utcára született, másik részüket kidobták – közös bennük, hogy mindannyian az emberi felelőtlenség áldozatai. Az emberi butaság, a kitalált történetek, a hamis mantrák, a meggondolatlan, önjelölt próféták legalább annyi kárt okoznak az állatoknak, mint a törvénysértő, lelketlen emberek.

Augusztus 20. **Szent István** napja. Első királyunk a kereszténységben az István nevet kapta. A névválasztás tudatos lehetett az európai keresztény államok közé beilleszkedni vágyó Géza fejedelem részéről: István, görögül *Sztephanosz* azt jelenti: koszorú, korona. Noha a legfőbb királyi jelvény, a korona általában mindenütt nagy tiszteletben részesült, az a fajta szentség és közjogi méltóság, amit a magyar nemzet tulajdonított a Szent Koronának, másutt ismeretlen. *Szent István és a korona a nevükben egyek*. Hagiosz *Sztephanosz* „hungarus” magyarra, vagyis latinra fordítva szent koronát jelent, s később az ő nevét viselő tárgy lett a keresztény magyar államiság megtestesítője. Más szóval, a korona *Sztephanoszt*, első királyunkat, annak személyén keresztül pedig a mindenkori királyt jelképezte.

Augusztus 22-én emlékezünk meg a rejtélyes életű Afrika-kutató, repülő és autóversenyző, **Almásy László Ede** születéséről. Az Őr-vidéki Borostyánkő várában született 128 évvel ezelőtt, 1895. augusztus 22-én. A borostyánkői birtokot még nagyapja, **Almásy Ede** szerezte, aki a **Magyar Földrajzi Társaság** egyik alapító tagja volt 1872-ben. Édesapja az Ázsia-kutató **Almásy György** volt. Egy londoni magániskolában érettségizett. Első pilótajogostványát 1912-ben

Havasi gyopár – remeteként szűz szirtfokon

szerezte, két évvel később saját összeállítású gépével sikeres repülést hajtott végre. Az első világháborúban pilótaként több kitüntetést kapott. A húszas években a Steyr gyár kereskedelmi képviselője és neves autóversenyző; cégének túrako-csijával a Nílus mentén egészen Szudánig hajt. Több autós expedíciót szervez a Líbiai-sivatagba. Egyiptomi szolgálatban jelentős kutató, térképező szolgálatot végez, és fontos szerepe van az egyiptomi polgári repülés megszervezésében is. Ő tudósított először a Nílus egyik szigetén élő „magyar” nevű berber törzsről, amelynek tagjai **II. Szolimán** szultán serege által összefogdosott magyar hadifoglyok leszármazottjai. A második világháborúban a német hadsereg tanácsadója az afrikai fronton. A háború után Almásyt többször is letartóztatták, háborús és népellenes bűncselekményekkel vádolták (többek között a *Rommel seregénél Líbiában* című könyvét fasiszta propagandának nevezték), és kegyetlenül bántalmazták, kínvallatták. Végül barátja, **Germanus Gyula** nemzetközi híró magyar orientalista, kultúrtörténész vallo-másának közszönhetően mentették fel. Bár nem volt képzett tudós, nem volt régész, jelentős eredményeket ért el a sivatagkutatásban. Főként a Szahara kialakulása, őstörténete érdekelt, ezzel kapcsolatban útjai során értékes információkat gyűjtött, felfedezéseket tett. 1933-ban újra felfedezte a legendás, elveszett oázis, Zarzura völgyét, és világhírű sziklafestményeket talált az Uveinat-hegységben. Nevét az egyik Kairó melletti repülőtéren és a sivatag belsejében álló hegy, a *Dzsebel Almásy* örzi. 1951-ben betegen Salzburgba szállították. Halálát értesült, hogy kinevezték az Egyiptomi Sivatagkutató Intézet igazgatójává. Almásy személyéről mintázták *Az angol beteg* című film címszereplőjét, ami önmagában egy szép szerelmi történet – minden valós alap nélkül. Afrikai évei alatt került egyszer a légierő kórházába, hogy tolmácsoljon egy sérült kanadai pilóta mellett. A főhadnagy ülésével együtt kiszakadt találatot kapott gépéből, de olyan súlyos égési sebesüléseket szenvedett, hogy az orvosok nem tudtak rajta segíteni, és egy héttel később elhunyt. Almásy visszaemlékezéseiben is szerepel ez a történet, erre épül a kilenc **Oscar-díjjal** jutalmazott film alaptörténete.

Hol tán sólyom se száll: kopár
sziklák, komor kövek között
kölyök-daccal kiütözött
egy bársonyos, kicsiny gyopár.

Mocorgó csillagok szele
dajkálja hűsen idefenn;
mint furcsa, hűvös idegen
tekint a langyos völgybe le:

nem vonzza társ, barát, család:
remeteként szűz szirtfokon
felhőből issza italát,

felleggel és sassal rokon,
fejére antik istenek
fehér fényszirmot hintenek.

A *Havasi gyopár* című vers képletes főhajtás lehetne akár öelötte is. Ám e szonettet **Jánosházy György** a 31 évvel ezelőtt, 1992. augusztus 23-án hargitai fenyvesei alá költözött író társ, **Székely János** emlékének szentelte, akinek nevét viseli az ivói általános iskola.

Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2023-ban, **Szent Ilona**, a régészek védőszentjének napján

Borostyánkő, az Almásy-vár

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1063.

Arany János
Fiannak című,
1850-ben írt verséből
idézzük
a fősorokban.

1	KÁRT OKOZ	EZ VAN MOST SHAKESPEARE-KIRÁLY	VAN (NÉMET)	A KÉN ÉS A JÓD VEGYJELE	HOSSZÚ NŐ SÁL
H					E
2	RAJT A FUTÁSBAN IZRAELI PÉNZ (RÖV.)	FRANCIA SZIGET	HÁROM (OROSZ)	TESLA (RÖV.) OLASZ NÉVELŐ	
M					
KERTI MUN- KAESZKÖZ		FRANCIA SZIGET	HÁROM (OROSZ)	TESLA (RÖV.) OLASZ NÉVELŐ	
BEEJEZTE- TETT					
ÁSZOK- HORDÓ NYÍLÁSA					
KÁLYHA SÜTŐJE		ÜRES RÉSI! FELTÉVE	PRINCIPIUM SODRÁS		
FRANCIA SZEMÉLY- NÉVMÁS TOVÁBBÁ		BEFOLYÁSO- LÁS JÁRTASSÁG		NÉVELŐ PARIPA	
	RÁDIÓLOKA- TOR IGEKÉPZŐ		TERM. LOGA- RITMUS JELE JELFOGÓ		
LEENDŐ FÉRFI		IZOMKÓTÓ FRANCIA ARANY	DÜLEDÉK A PIAC PIACAI		
PALINDROM FÉRFINEV LÁNGOL		NÉMET NÉVELŐ		SPANYOL AUTÓJEL VALÓDI	
	SZELLEMI ALKOTÓ ... POUND (USA-ÍRÓ)		KIS MÉRTÉK- BEN SZÁRMAZIK, INDUL		
JAPÁN PÉNZ (ANGOL)		A RÉNIUM VEGYJELE CSAPADÉK	MENNYEI BENT TELÍTI!		
A NAGY VARÁZSLÓ		FELÉNK SPANYOL ÉS FRANCIA AUTÓJEL	ODA-VISSZA NŐI NÉV MAGUK		
HÁROM (LATIN)		UTOLÉR ÉS ELHAGY LITER (RÖV.)		NAPÓLEON JELE	
L. N. J.	T				

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

AUGUSZTUSI ÉVFORDULÓK (3.)

1	2	3	4	N	5	6	7	8	9	P
10					11					
12	D	13	14	15	16		17		18	19
20					21			22		23
E		24			25		26		27	
28	29		30			31		32		33
34		35		36			37		38	39
40			41		42		43	44	45	
A		46		47		48		49	50	51
52	53				54			55	56	
57	H				N			R		59

VÍZSZINTES: 1. Amerikai író, költő, 50 éve halt meg (Conrad Potter). 5. Malom, angolul. 10. Madridi sportklub. 11. Előtag: régmúlt. 12. Francia politikus, 300 éve halt meg (Guillaume). 17. Szerbiai város. 19. Angol hosszsmérték. 20. Szindarab. 21. Dél-amerikai kukoricapálinka. 23. Név (francia). 24. Délgyümölcs. 26. Föld, aratás után. 28. A germánium vegyjele. 30. Nagyfokú jártasság. 32. Föld jelentésű előtag. 33. Izomkötő. 34. Méhcsapat. 36. Tábori lakóhely. 38. Bünyügyi regény. 40. Maros-parti város. 42. Szolmizációs hang. 43. Rövid sáncolás a sakkban. 45. Attól kezdve! 46. Hatalmában tart. 48. Pókszerű állatka. 50. Orvos (német). 52. Hátrafelé tolat. 54. Latin én. 55. Házhely. 57. Humanista költő, 500 éve hunyt el (Ulrich von). 58. Francia politikus, 150 éve halt meg (Odilon). 59. Költő (Endre).

FÜGGŐLEGES: 1. Művészet (latin). 2. Olasz és spanyol autójel. 3. Német filozófus (Immanuel). 4. Angol író (George). 5. Másodperc (röv.). 6. Milady, párosan! 7. Latin-amerikai füves pusztá. 8. Adósságot megad. 9. Földbirtokos, csillagász, MTA-tag, 100 éve hunyt el (Géza, báró). 13. Parancsoló. 14. Kézi színész. 15. Arab férfinév. 16. Kétarcú antik isten. 18. Gumitömlő. 20. Holland orvos, 350 éve hunyt el (Reinier). 21. Ritka női név (júl. 26.). 22. Illa berek, nádak, ... 25. Az ellenséghez pártol. 27. Huszárpáncs. 29. Fül (angol). 31. Japán drámaféle. 33. Lám. 35. Aludtélj. 37. Forgórész. 39. Békés ..., színésznő. 41. Huzal. 44. Indíték. 47. Angol világos sörféle. 48. Török katonatiszt (rég.). 49. Lamartine verse. 51. Vörös (angol). 53. Az arany vegyjele. 51. Kutya. 56. Latin és.

L. N. J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket augusztus 31-ig a Népszó címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvastva Johann Wolfgang von Goethe német író egyik művének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beirtunk.

VÍZSZINTES: 1. Gyógyír – Öntudatos, határozott. 7. Tova – Szibériai folyó. 8. Francia író volt (Émile) – Piaci árus. 9. Üzlet része! – Kattogni kezd! 11. Táncot jár – Borítókosár. 12. Heveny – Gabonaőrlemény. 14. Holland gépkocsijelzés – Réz egynemű hangzói. 15. Pillangó lesz belőle – Előfordul, megcsik. 18. Fialos köszönés – Forma. 19. Arab állam – Főzőedény. 22. Német személyes névmás – Páratlan relé! 23. Patikai asztal – Dal. 25. Csernátóni várom – Részben hasogat! 27. Központi égitest – Luxemburgi és izraeli autójelzés. 28. Éles fegyver – Rajongva szeret. 30. Keleti játék – Némán rak! 31. Istentagadó – Házat feljavít.

FÜGGŐLEGES: 1. Lábízület – Nekifog. 2. Manilakender – Mohamedán isten. 3. Azonos betűk – A, a, ...! 4. Éra – Rengeteg. 5. Nyugati gót király volt – Erdei gyümölcs. 6. Álarc – Memoár, emlékirat. 10. Csurgó – Tájékoztató, értesít. 13. Dolgozik a mozdony – Egérkő. 16. Fényképezőgép-márka – Öröl. 17. Egyik földrész – Feldíszít, cicomáz. 20. Zamat – Testfelépítés. 21. Fejfedő – Tengeri rabló. 24. Énekesmadár – Kézben fog. 26. Francia területmérték – Torlasz, akadály. 29. Előtagként kettőt jelent – Igen, románul.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

Az AUGUSZTUSI ÉVFORDULÓK (1.)

című pályázat nyertesei:

Trombitás Árpád,
Marosvásárhely, Moldova u.
Pithó Irma,
Marosvásárhely, Predeal u.

A pályázati rejtvény megfejtése:

SCHWARTNER; CARNOT; WESZPRÉMI; SEMSEY;
CSERNÁTONY; CANTEMIR; TÖRÖK

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek
a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések az augusztus 11-i számból:

Minirejtvények:
1. Már nem vagyok szomjas.
2. A nagybőgő tovább ég.

Skandi:
Csak az igazságnak lehet megindító ereje.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Kongó államkassza, végveszélybe sodort kultúra

A kormány mindent feláldozna a hiány mérséklése érdekében?

Nagy-Bodó Szilárd

Gazdasági szempontból bajban van az ország, olyannyira, hogy maga Marcel Ciolacu is a napokban úgy fogalmazott, hogy „a helyzet katasztrofális”. A mondat már önmagában nagyon erős, különösen egy szociáldemokrata miniszterelnök szájából. A kormányfő már többféle adóügyi intézkedést is kilátásba helyezett, amit koalíciós partnere, vagyis a Nemzeti Liberális Párt nem támogat maradéktalanul. Emiatt az elmúlt időszakban szárnyra kelt a sajtóban az a hír, hogy Ciolacu bedobná a törülközőt, visszaadná a megbízatását. Nagy valószínűséggel ez nem több egyszerű blöffnél, amit mellesleg nem először játszott ki a PSD miniszterelnöke, közvetlenül a kinevezése után is próbált ezzel hatást gyakorolni. Akkor sikeresen, most sikertelenül, hiszen nem hatott meg senkit az esetleges lemondása. Sőt, azóta még az intézkedések kapcsán is megváltozott a mondanója, már nem beszél ugyanis egyes adók megemeléséről, a kedvezmények eltörléséről. Van viszont itt még valami, ami benne van a pakliban, legalábbis még: a kultúrára vonatkozó intézkedések. Ezek az intézkedések lényegében letarolnák a kisebb városokban a kulturális életet, viszont a kormányfőnek most az a fő cél lebeg a szeme előtt, hogy csökkenteni kell a költségvetési hiányt.

Az álláspontja nem rossz, hiszen, ha nem tartjuk a szintet, akkor az ország elesik EU-s forrásoktól, ami pedig hosszú távon még nagyobb károkat eredményezhet. Ezért is akar Ciolacu tárgyalni az Európai Bizottsággal, hogy engedjenek meg az idei évre egy 5%-os hiányt, annak ellenére is, hogy a helyreállítási alapban Románia vállalta – egyedüli tagállamként –, hogy minden évben egy bizonyos szint alá csökkenti a hiányt. Az már egy másik kérdés, hogy az Európai Unió döntéshozói belemennek-e a román kormányfő kérsébe vagy sem, viszont van rá esély. Winkler Gyula európai parlamenti képviselő szerint, ha egy megfelelő tervvel állnak a Bizottság elé, amit képesek lesznek tartani, elérhető, hogy az EB elfogadja az idei évben az ország 5%-os költségvetési hiányát. A politikai meglátása szerint valóban szükség van spórolásra, még az 5% megtartása érdekében is, de erre nem az a módszer, hogy a gazdaság gerincét adó kisvállalkozókat teszik még nehezebb helyzetbe, vagy az, hogy a mélybe taszítják a kulturális életet az országban.

A kisebb kulturális intézmények nagy része a helyi vagy megyei önkormányzatokhoz tartozik. Mind az alkotmány, mind a közigazgatási törvény meghatároz egy helyi önkormányzati, helyi autonómiát, kevés az esély rá, hogy a kormány ilyen brutálisan betaposna ebbe az autonómiába, amivel lényegében elsivatagosítaná a kisvárosi kulturális életet, mondta Szabó Ödön parlamenti képviselő, hozzátéve, hogy a nagyvárosokban is hatalmas érvágást jelentene ez az intézkedés. Vannak olyan intézmények, amelyeket nem lehet összevonni egy másikba, hiszen nem lehet Mozartra néptáncot jární, példázta a politikus, kiemelve azt a tényt, hogy nem lehet lecsót csinálni a teljes kulturális életből.

Barabási Attila Csaba, a Maros Művészegyüttes igazgatója abban reménykedik, hogy a kormány felébred, és rájön, hogy kultúra

nélkül nincs jövő. Az igazgató azt is felhozta példa gyanánt, hogy még a háború időszakában is szerveztek a lakosságnak kulturális programokat, hogy valahogy vészeljék át a vészterhes időket. Ezért is messzemenően szomorú, hogy a kormány éppen a kultúrán akar spórolni. Barabási Attila arra is kitért, hogy a kulturális intézményekben dolgozók nem szervezhetnek olyan tüntetések, mint például a tanügyi alkalmazottak, a művészek nem vonulhatnak ki egy előadás előtt a nézők elé azzal az üzenettel, hogy elégedetlenek, és elmarad a produkció.

Az igazgató arról is beszámolt lapunknak, hogy a kormány ellentmond saját magának. Elvárja a különféle menedzseri terveket, majd egy tollvonással keresztülhúzná azt, ami már az évtized végéig meg volt tervezve. Ha nem tartják ezeket a terveket, akkor felelősségre vonják őket, viszont abba nem gon-

Csíki Játékszín: Tamási Áron – Csalóka szívárvány

dolnak bele, hogy egy ilyen tervbe egy menedzser különböző pénzügyi forrásokat próbál beiktatni, és egy kulturális stratégiát próbál létrehozni, közös együttműködést tervez más intézményekkel. Más intézményekkel, amelyeknek egy részét a kormány intézkedése most felszámolná.

– Már május elsejétől visszavágták az anyagi juttatásokat, bizonyos üres állásokba sem lehetett alkalmazni munkatársakat, és a költségvetést is át kell szabni, hiszen kevesebb pénzt fogunk kapni, a kevesebből kell kihozzuk a lehető legjobbat – hangsúlyozta Barabási Attila Csaba.

Ha a tervezet életbe lép, a Maros Művészegyüttes nem fogja tudni megtartani a tervezett turnéit, mert az ő költségvetésükben is visszavágások lesznek. Annak ellenére is, hogy 50 főt foglalkoztató intézményről van szó, így némiképp jobb helyzetben vannak, mint a kisebb társulatok. Az igazgató kiemelte, hogy a külföldi turnékat nem lehet megszervezni egy-két hónap alatt, ennél jóval hosszabb időre van szükség. Már közelegnek a jövő évi szerződés-aláírások, ha pedig a megállapodást nem tudják teljesíteni, nem lesz, amiből például kiszállásra menni, akkor az menedzseri szempontból komoly problémát jelentene. Amennyiben ebben a formában elfogadják a tervezetet, akkor csonkítani fognak és le fogják vágni a szárnyainkat – mondta Barabási Attila Csaba.

Fotó: Nagy Tibor

arra, hogy változtassanak ezen a megfontolatlan és hamarjában összedobott kormányrendelet-tervezeten. A színházak abban reménykednek, hogy a kormányrendelet tartalmát teljesen eltörlik, még akkor is, ha ez bizonyos szinten egy túl optimista hozzáállás, mondta a társulat vezetője. Már az enyhítés is sokat számítana, viszont a rendelet még úgyszólván elég fenyegető lenne, illetve hordozna magában negatív hatásokat.

A kultúrára mért csapás, 280 intézmény megszűnése óriási munkanélküliséget idézne elő. Ez pedig továbbgyűrűzne a gazdaságban. A Csíki Játékszín vezetője kiemelte:

– Ez a kormányrendelet Csíkszeredában teljesen megölné a kultúrát, az összes kulturális eseményről lemondhatna a város. Vagyis az utóbbi évek azon próbálkozásai, hogy egy virágzó, kulturális szempontból is kiemel-

Figura Stúdió: Marion Jones – Kövekkel a zsebben

Fotó: Vajda György

A Csíki Játékszín tekintetében is nagyon sötét a kép.

– A túlélésünkért, megmaradásunkért küzdünk – mondta Veress Albert, a csíkszeredai Csíki Játékszín vezetője, aki kiemelte azt is, hogy az országban 280 intézményt fenyeget veszély. Ha valóság lesz a tervezetből, akkor az elsősorban országsszerte okozna egy általános összeomlást. A társadalomban, másodszorban a magyar kisebbségre nézve ennek a hatásai még erősebbek lennének, mivel ezen intézmények felelnek azért, hogy megőrizze a magyarság a kultúráját és az identitását – fogalmazott Veress Albert. A Csíki Játékszín vezetője elmondta, hogy a színházak és a különböző kulturális intézmények már napok óta közösen szervezkednek, mindenféle formában igyekeznek a tiltakozásukat kifejezni. Az UNITER is kiadott egy memorandumot, amihez csatlakoztak a múzeumok is, illetve elindult egy petíció is, amelyet már több mint 45.000 személy töltött ki az online térben. A Csíki Játékszín ezeken kívül más megmozdulásokat is szervez, például múlt szerdán egy 45 perces tiltakozó performance-ot tartott a színház előtt.

Veress Albert azt is elmondta, hogy a tiltakozások mellett tárgyalások is folynak a kormánnyal. A színházak képviselője már tárgyalt Marcel Ciolacu kultúráért felelős tanácsadójával, aki figyelmesen végighallgatta az üzenetet, és úgy látszik, hogy van nyitás

kedő város legyünk, mind kárba vesznének, és akkor már semmi sem tartaná itt a fiatalokat – húzta alá Veress Albert.

Albu István, a gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház igazgatója arra mutatott rá, hogy nem egyértelmű, hogy mit jelent a kormány számára az összevonás, hiszen a könyvtárát a színházzal nem lehet egyesíteni, így nagy valószínűséggel a megszűnés fenyegetné ezeket az intézményeket. Az igazgató úgy fogalmazott, hogy a helyzet több mint abszurd, véleménye szerint ez lesz abból, amikor hozzá nem értő emberek foglalkoznak egy területtel. Az igazgató azon az állásponton van, hogy ez a tervezet annyira örülség, hogy képtelenség a kivitelezése. Ezzel együtt is minden lehetőséget meg kell ragadni, hogy mindenki kifejezze a nemtetszését az ügy kapcsán. Félelmetes belegondolni abba, amit Albu István felvetett, hogy ha megszűnik Gyergyószentmiklóson a színház, a könyvtár, a múzeum és a VSK, akkor mi marad. Nemcsak néhány ember munkahelyéről van szó, hanem egy város, egy térség, egy egész medence életéről.

Egészen biztosan nem Gyergyószentmiklós az egyetlen olyan romániai település, amely nehéz helyzetbe került a tervezet kapcsán. Ezért is kell közösen felállni és kiállni a kultúra mellett!

Jazzest a várban

Tasi Nóra & Azara

Folytatódik a JazzEst a várban koncertsorozat, ezúttal a Tasi Nóra & Azara zenekar lép fel szombaton, augusztus 19-én este 7 órakor a marosvásárhelyi vár kisszínpadán.

Az együttes zenéje a modern jazz világot képviseli az improvizációra épülő stílusok széles skálájával. A repertoár a jazz standardjainak feldolgozásait és eredeti kompozíciókat tartalmazza, amelyek a hagyományos jazz elemeket fúzióval, blueszal, soullal és funkcal ötvözik.

A zongoraművész és a szaxofonos virtuozitása, a ritmusszekció lenyűgöző energiája és az énekszólista interpretációs érzékenysége olyan kifinomult kombináció, amelyen keresztül zenéjük a legnagyobb elegységben lélegzik.

Több fesztiválra is meghívást kaptak, mint például a Marosvásárhelyi Jazzfesztiválra, a kolozsvári Jazz in the Parkra, a Bukaresti Jazzfesztiválra, a temesvári Kamo Blues-Jazz Fesztiválra, a Budapest Jazz Clubba.

2016 tavaszán a zenekart meghívták egy háromnapos intenzív szakmai továbbképzésre Budapestre, a Magyar Jazz Fesztivál keretében, ahol lehetőség volt együtt dolgozni olyan elismert zenészekkel, mint a trombitás Fekete-Kovács Kornél, Oláh Dezső zongoraművész és Balogh Roland gitárművész.

Ugyanakkor a 2018-as kolozsvári Jazz in the Park fesztiválon a híres magyarországi gitárossal, Juhász Gáborral lépett fel az együttes.

Az együttes tagjai: Tasi Nóra – ének, Sárosi Péter – zongora, Gábor Szabolcs – szaxofon, Gyergyai Szabolcs – basszusgitár, Pál Gábor – dobok.

Érdemes tehát ezen a hétvégén is ellátogatni a várba, hiszen a kellemes hangulat és a tartalmas kikapcsolódás, feltöltődés biztosítva lesz.

A koncert a Kulturális és Művészeti Központ szervezésében valósul meg. A rendezvényre a belépés díjtalan!

SEARĂ JAZZ LA CETATE JAZZEST A VÁRBAN

august
19.
augusztus

ora
19.00
óra

Locația: Cetatea Târgu Mureș

Helyszín: Marosvásárhelyi Vár

TASI NÓRA & AZARA

Tasi Nóra – voce / ének · Sárosi Péter – pian / zongora
Gábor Szabolcs – saxofon / szaxofon · Pál Gábor – tobe / dob
Gyergyai Szabolcs – chitară bas / basszusgitár

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

radio.kptv.ro

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó		• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
- információ	- 118-932	- hidegtalak készítése	- 0365/404-664
- általános	- 118-800	• Prefektúra	- 0265/266-801
• Központosított ügyelet		• RDS-RCs	- 0365/400-401
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,			- 0365/400-404
Csendőrség, Mentőállomás):	112	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-500-929
• Rendőrség	- 0265/202-305	- vidék	- 0265/929
• SMURD (betegekkel		• Delgaz Grid	- 0265/200-928
kapcsolatos információk)	- 0265/210-110		- 0800/800 928
• Sürgősségi szolgálat:		• Aquaserv:	
- gyermekeknek	- 0265/210-177	- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
Marosvásárhelyi		- közönségszolgálat	- 0265/208-888
Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	- központ	- 0265/208-800
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,			- 08008 208-888
otthongondozó szolgálat,		• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
8–16 óra között:	0736-883-110	• Vasútállomás	- 0265/236-284
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés	
	- 0265/312 436	(0-24 óra), professzionális balzsamozás	
	- 0265/250-120	Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
	- 0265/263 351		- 0744-282-710
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	
• Marmed	- 0265/250-344		- 0265/263-865
járobeteg-rendelő:	- 0756-468-658	koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
	- 0729-024-380	koszorúk	- 0745-606-269
	- 0751-114-307	és halottszállítás	- 0758-047-604
Labor		• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
e-mail: marmed@marmed.ro,			- 0265/262-907
www.marmed.ro			
• Dora Optics	- 0733-553-976		
• Dora Medicals	- 0265/212-971		
• Radiológia, echográfia			
Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446		

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

Közlemény

A Szászrégen municípium 2023-2030-as időszakra vonatkozó, aktualizált fenntartható városi mobilitási tervének jóváhagyásáról szóló HATÁROZATTERVEZET kidolgozásáról

2023. augusztus 17-én Szászrégen municípium polgármestere bejelentette az átlátható döntéshozatali eljárás elindítását a fenti határozattervezet kidolgozása érdekében.

A jelen határozattervezet kidolgozásának oka az, hogy Szászrégen önkormányzata a nemzeti helyreállítási terv (PNRR) C10 – helyi alap – I4-es komponensén belül finanszírozásban részesül, elsősorban a meglévő fenntartható városi mobilitási terv érdekében.

A határozattervezethez kapcsolódó dokumentáció a következőket tartalmazza:

- a 2023.08.17./52.256. számú jóváhagyási jelentés a javasolt határozattervezet elfogadásának szükségességéről;
- a 2023.08.17./52.278. számú szakértői jelentés;
- a Szászrégen municípium 2023-2030-as időszakra vonatkozó aktualizált fenntartható városi mobilitási tervének jóváhagyásáról szóló 2023.08.17./209 sz. határozattervezet teljes szövege;
- melléklet – Szászrégen municípium önkormányzatának 2023-2030 közötti időszakra vonatkozó, aktualizált fenntartható városi mobilitási terve.

A dokumentáció megtekinthető:

* az intézmény honlapján: www.primariareghin.ro „A döntéshozatal átláthatósága” címszó alatt, a következő linken: <https://www.primariareghin.ro/ro/primaria-reghin/transparenta-decizionala/>;

* a szászrégeni önkormányzat székhelyén: Petru Maior tér 41. szám;

A határozattervezet másolata a közönségtájékoztató irodában benyújtott kérelem alapján beszerezhető.

Az átlátható döntéshozatali eljárás hatálya alá tartozó határozattervezettel kapcsolatos javaslatok, indítványok és ajánlásértékű vélemények 2023.08.31-ig nyújthatók be:

* az intézmény honlapján www.primariareghin.ro – „A döntéshozatal átláthatósága” címszó alatt, a https://www.primariareghin.ro/fileadmin/editorimages/doc/Formulare/2022/formular Legea_52.docx linken elérhető online űrlapon keresztül, amelyet letöltés és kitöltés után az office@primariareghin.ro e-mail-címre lehet elküldeni;

* elektronikus útonként az office@primariareghin.ro e-mail-címre elküldve;

* postai úton, a következő címre: Szászrégen municípium, Maros megye, Petru Maior tér 41. szám;

* az intézmény székhelyén, a közönségtájékoztató irodában, nyitvatartás: hétfő, kedd, csütörtök 8.00-16.00 óra között, szerdán 8.00-18.30 óra között, pénteken 8.00-13.30 óra között.

A benyújtott javaslatokat a következő megjelöléssel kell ellátni:

Az ajánlás értékű javaslatokat és véleményeket az intézmény honlapján, www.primariareghin.ro, „A döntéshozatal átláthatósága” menüpontban teszik közzé a következő linken: <https://www.primariareghin.ro/ro/primaria-reghin/transparenta-decizionala/>.

Az írásban megfogalmazott és benyújtott ajánlások figyelmen kívül hagyását írásban megindokolják.

Az érdeklődők számára lehetőség van a határozattervezet nyilvános megvitatására irányuló gyűlés megszervezésére is, amennyiben egy törvényesen létrehozott társulás vagy más hatóság, illetve intézmény 2023.08.31-ig írásban kéri.

További információk: telefon: 0265/511-112, 164-es mellék, e-mail: office@primariareghin.ro, kapcsolattartó: Marinescu Sorina civil társadalmi referens.

Marosvásárhelyi 96 FM
Rádió 106,8 FM
Románia 1323 AM
www.marosvasarhelyiradio.ro

10. VÁSÁRHELYI FORGATAG

Augusztus 22-27.

10 ÉVE ÖSSZEKÖT MINKET

KÖNYVUDVAR DUMA TÉR SZÍNHÁZ KÉZMŰVES VÁSÁR FOLKUDVAR
KIÁLLÍTÁSOK KONCERTEK SPORTFORGATAG TÉKAFORGATAG KORUDVAR
EGÉSZSÉGFORGATAG CSICSERGŐ CSALÁDI- ÉS GYERMEKPROGRAMOK

EDDA BLAHALOUISIANA

WEST OF DOLHAI FEAT. KOSZIKA HOT JAZZ BAND

TÂRG MEȘTEȘUGĂRESC VĂLTOAREA SPORTIVĂ EXPOZIȚII CURTEA DE VINOTECĂ
PROGRAME PENTRU FAMILII ȘI COPII TÂRG DE CĂRȚI DISCUȚII LA MASĂ ROTUNDĂ
FOLCLOR LA VĂLTOARE VĂLTOAREA SĂNĂTĂȚII VĂLTOAREA TELEKIANĂ CONCERTE

DE 10 ANI NE UNEȘTE

22-27 august

10. VĂLTOAREA MUREȘANĂ

www.fargatag.ro

Elősegítő partnerek - Sponsor principal parteneri:

Magyar Nemzeti Turizmus
CONSELIUS JUDEȚEAN MUREȘ
MAREN MEGYEI TANÁCS
MREI ÚJ EURÓPA ALAPÍTVÁNY
MUREȘ MEGYEI KÖZSÉGHATÁROZATI TANÁCS

Megkezdődött Marosvásárhelyen a rovarirtás

A kártevőirtásra, fertőtlenítésre szakosodott Coral Impex Kft. a Marosvásárhelyen elvégzendő kártevőirtásra, fertőtlenítésre vonatkozó, a várossal kötött 2023. április 24-i 42. sz. szerződés alapján augusztus 16-tól 25-ig 21–04 óra között rovarirtást végez Marosvásárhely köz- és magánterületein.

A felhasznált termékek a következők:

- CYMINA SUPER, 50 ml/10.000 m²
- VECTOBAC WG, 1 kg/10.000 m²

Rovarirtás

Kérjük a polgárokat, különösen a gyermekeket, az időseket, a szívbetegeket, az asztmásokat és a különböző vegyi anyagokra allergiás személyeket, hogy tegyenek meg minden intézkedést annak érdekében, hogy a permetezőgépek közvetlen hatósugarán kívül maradjanak. Kérjük továbbá az utcavonaltól legfeljebb 20 méter távolságra lévő ablakkal rendelkező lakások tulajdonosait, hogy augusztus 16-tól 25-ig este 9 és hajnali 4 óra között tartsák zárva ablakaikat.

A fertőtlenítőszer belélegzése, bőrrel, szemmel való érintkezése vagy lenyelése esetén a következő intézkedéseket kell betartani:

Belélegzésekor az illető menjen friss levegőre. Nehézlégzés esetén forduljon orvoshoz.

Bőrrel való érintkezés esetén távolítsa el a szennyezett ruházatot. A bőrt azonnal mossa le bő vízzel. Ha az irritáció továbbra is fennáll, forduljon orvoshoz. Újbóli használat előtt mossa ki a szennyezett ruházatot.

Szembe jutás esetén (ha van, távolítsa el a kontaktlencsét), azonnal alaposan öblítse ki vízzel legalább 15 percig, a szemet tágra nyitva. Hívja orvosát, ha a probléma továbbra is fennáll.

Lenyelés: azonnal forduljon orvoshoz. Ne idézzen elő hányást. Soha ne adjunk semmit száján át, ha valaki eszméletlen.

Kérjük a marosvásárhelyieket, hogy tartsák be ezeket az óvintézkedéseket.

További információért, kérjük, hívja a 0265 256 004-es telefonszámot;

e-mail: coralmares@coralimpex.ro

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS
ÉLETTUDOMÁNYI EGYESÜLET

**VIDÉKFEJLESZTÉSI AGRÁRMÉRNÖKI
MESTERI SZAK CSÍKSZEREDÁBAN**
Helyek száma: 40 ingyenes hely

**VADGAZDAMÉRNÖKI
MESTERI SZAK CSÍKSZEREDÁBAN**
Helyek száma: 25 ingyenes hely

A képzés ideje: 4 félév
A képzés formája: levelező, félévente 5 hét-
végére tömbösítve
Jelentkezési határidő: 2023. augusztus 21.

Szakmai partnerintézmény:
Pro Agricultura Hargitae Universitas Alapítvány

További információk: www.pahru.ro
Részletes tájékoztatás: Szabó Varga Katalin
felveteli2023@pahru.ro
0742-313410

ETV
Erdélyi Televízió

NŐSZEMKÖZT
Csatlos Tündével

MINDEN PÉNTEKEN 21 ÓRÁTOL

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban.
Tel. 0745-379-638. (67083-I)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (67083-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67049-I)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon. (20328-I)

MAGÁNCÉG MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐT és ELŐKÖNYVELŐT keres 8 órás munkaprogrammal. Érdeklődni a következő telefonszámon lehet 10-16 óra között: 0723-244-200. (sz.-I)

A LUMEA CÉG felvesz hölgyeket termelésbe a jedit üzemébe. Tel. 0745-520-408. (67416-I)

KERTÉSZETI CÉG MUNKATÁRSAKAT keres zöldfelületek karbantartására és kertészeti munkákra Maros megyében. B kategóriás jogosítvány előnyt jelent. További részletek a 0748-117-317-es telefonszámon. (67420-I)

Üzleti sikereinek titka:
a jó **REKLÁM!**

Hirdessen a NÉPÚJSÁGBAN,
Maros megye legnépszerűbb napilapjában!